

LeoZine 89

Algemeen

- Het nieuwe schooljaar is van start gegaan op maandag 28 augustus. De eerste schoolweek is er extra aandacht besteed aan samen leren en werken.
- De persoonlijke doelen zijn vastgesteld.
- **Project: Milieu en duurzaamheid**
Woensdag 13 september zijn we gestart met het eerste project van dit schooljaar
- De meeste kinderen zullen niet zomaar vanzelf hun behoeften op een prettige manier verwoorden, met respect naar anderen luisteren, verschillen accepteren en problemen oplossen. Daar is oefening voor nodig. Een structureel gezinsoverleg biedt een veilige prettige mogelijkheid om dit soort vaardigheden te oefenen. In de OS deze keer informatie en introductie.
- De schaaktoernooien zijn vastgesteld voor dit jaar. Bent u in de gelegenheid om te rijden dan kunt u dit aangeven bij de leerkracht.

TIP:

Bezoek ook onze website voor meer informatie en foto's:
www.leonardoovl.nl/terneuzen

Inhoud

Algemeen	1
Tip	1
<i>MIDDENBOUW</i>	
Start van het schooljaar	2
Mad Science	2
Project: Milieu en duurzaamheid	2
Het vaststellen van persoonlijke doelen	2
<i>BOVENBOUW</i>	
Coöperatieve spelletjes	3
Persoonlijke doelen	3
Start project Milieu en duurzaamheid	3
Data schaaktoernooien	4
Overzicht huiswerk	4
<i>OS</i>	
Hoe je gezinsoverleg leuk en leerzaam maakt	5-7

Colofon

Dit is een uitgave van
Leonardo-onderwijs Terneuzen
OBS De Meerpaal
Sloelaan 41
4535 ED Terneuzen
Tel. 0115 696 768
Directeur: Huub Mangnus
Coördinator: Magda Heitzman
Email: maqdaheitzman@ogperspecto.nl
Website: [Leonardo Terneuzen](http://Leonardo.Terneuzen)

Eindredactie: Mirjam van Graefschep

Start van het schooljaar

In de eerste week hebben we veel samenwerkingsopdrachten en samenwerkingspelen gedaan, zodat we goed aan elkaar leren wennen, zodat we op een leuke manier met elkaar om leren gaan en met respect.

De kinderen hebben laten zien dat ze dat (nog steeds) goed kunnen.

We zijn ook gestart met de deugdenboom.

Elke week staat er één deugd centraal. Deze introduceren we op maandag, en bespreken we na op vrijdag.

De hele week proberen we hier éxtra aan te werken.

Concentratie, vreugde, rekening houden met en doorzettingsvermogen zijn de deugden die we al behandeld hebben.

Mad Science

29 augustus hebben de leerlingen een zeer interessante gastles gekregen.

Deze ging over wetenschap en techniek.

De gastles en bijbehorende workshops stimuleren een onderzoekende leerhouding bij de kinderen.

Veel kinderen hebben zich hiervoor opgegeven en in de klas hebben ze het er nog geregeld over.

Project: Milieu en duurzaamheid

Woensdag 13 september zijn we gestart met het eerste project van het schooljaar.

De vraag (deep level vraag) die centraal staat is: Welke relatie heeft het bestaan (je leven) met milieu en duurzaamheid?

De leerlingen krijgen een zo juist mogelijk beeld van de wereld vanuit verschillende invalshoeken en perspectieven gerelateerd aan het thema.

Afgelopen weken hebben we het over het klimaat en de Noordpool gehad, ook hebben we een uitstap maken naar de milieustraat in Terneuzen gemaakt.

De huiswerkopdracht is ook meegegaan.

Leuk dat de kinderen zo betrokken zijn bij de opdracht en al allerlei ideeën hierover hebben!

Het vaststellen van persoonlijke doelen

Spelling: De kinderen maken in de eerste week van het schooljaar een PI-dictee. Dit is een uitgebreid dictee waarbij alle spellingscategorieën aan de orde komen. Het dictee wordt steeds moeilijker. Alle kinderen doen mee tot ze niet meer voldoende goed maken in een dictee. We zien dan tot welk niveau ze komen, maar zien ook door de dictees heen welke fouten ze maken in welke categorieën. Aan de hand van deze foutenanalyse kunnen we voor de kinderen gerichte oefenstof uitzoeken en op die manier werken aan een persoonlijk doel van de leerling.

Rekenen: Voor rekenen maken de leerlingen een instaptoets, de FLEXON toets. Kinderen die in groep 5 zitten, gaan dit schooljaar instructie krijgen op niveau 6A (we werken een jaar vooruit). Om te kijken of er geen hiaten meer in de voorgaande stof zitten, maken ze de toets 5B. In deze toets zijn de oefeningen en bewerkingen opgenomen die tot eind groep 5 goed gemaakt moeten worden. Wanneer een leerling op een onderdeel onvoldoende scoort, wordt dit een persoonlijk rekendoel. Tijdens de rekenlessen is er tijd ingeruimd om te oefenen aan dit rekendoel. Ook vindt er extra instructie plaats voor dat specifieke onderdeel.

Coöperatieve spelletjes begin schooljaar

Het nieuwe schooljaar is van start gegaan op maandag 28 augustus.

De eerste schoolweken hebben we extra aandacht besteed aan samen leren en werken.

We hebben iedere dag coöperatieve spellen gedaan om elkaar goed te leren kennen, een goede sfeer te hebben en regels en afspraken samen te bespreken.

Zo hebben we onder andere een hoepel doorgegeven terwijl we in de kring staan (zonder handen los te laten), een complimentenzonnetje gemaakt waarbij iedere klasgenoot iets positief over een ander moest noemen.

Persoonlijke doelen (Flexon, PI)

Bij rekenen krijgen de kinderen, naast verrijking en verbreding, de stof van een leerjaar hoger dan ze op dit moment zitten.

Om er voor te zorgen dat de kinderen alle stof beheersen en niets missen, doordat ze nu ineens een jaar vooruit gaan, nemen we aan het begin van het schooljaar de Flexontoets af.

Deze toets laat duidelijk zien op welke gebieden een leerling al goed scoort en op welke gebieden hij of zij nog extra instructie nodig heeft. Deze laatste worden dan de persoonlijke doelen en zo heeft iedere leerling een eigen lijst met persoonlijke doelen waaraan hij of zij in de komende periode gaat werken.

Inmiddels is de toets afgerond en zijn de kinderen begonnen met het maken van een eigen rekenplanning waarin de persoonlijke doelen een plaatsje krijgen.

Inmiddels is ook bij alle kinderen het PI-dictee afgenomen.

De uitkomsten van dit dictee geven inzicht in de beheersing van de deelvaardigheden van de spelling en in de beheersing van de spelling categorieën.

Dit geeft duidelijk aan welke onderdelen van de spelling in de instructie of begeleiding aandacht moeten krijgen.

Start Project Milieu en Duurzaamheid

Woensdag 13 september is het project bekendgemaakt a.d.h.v. een filmpje over "plastic soup".

Ook zijn we gestart met het boek "Hoeveel papier gaat er in een boom?"

In dit boek van Bas van Lier komen 50 vragen van kinderen m.b.t. duurzaamheid aan de orde. Gedurende dit project zullen we elke dag 1 vraag voorlezen uit het boek en mogen de kinderen nadenken over het mogelijke antwoord.

De volgende dag lezen we het antwoord voor en geven we een nieuwe vraag mee om over na te denken.

Een aantal vragen die al aan bod zijn geweest:

- Wat is het beste vervoersmiddel voor het milieu? En wat het slechtste?
- Kunnen we geen vliegtuigen op water laten vliegen?
- Wat is beter voor het milieu: plastic of karton?
- Kunnen er geen drankpakjes komen zonder plastic?
- Wat is beter voor het milieu: sinaasappels uit een kas of uit een ander land?
- Wat is CO2?

Op donderdag 21 september hebben we een uitstap gemaakt naar de milieustraat in Terneuzen

Het was een erg leuke en vooral leerzame middag.

Bedankt aan de ouders die deze middag wilden rijden!

Data schaaktoernooien dit schooljaar

Ook dit schooljaar vinden er weer 4 schaakontmoetingen plaats tussen onze Leonardo afdelingen in Terneuzen en Hulst. Dit onder organisatie van schaakleraar Manuel Colsen.

Het toernooi vindt afwisselend plaats in Hulst en Terneuzen.

Hieronder de data voor de vier schaakontmoetingen dit schooljaar:

1. Vrijdag 29 september 2017 van 09.30 uur tot 11.30 uur in Hulst.
2. Vrijdag 19 januari 2018 van 09.30 uur tot 11.30 uur in Terneuzen.
3. Vrijdag 16 maart 2018 van 09.30 uur tot 11.30 uur in Hulst.
4. Vrijdag 8 juni 2018 van 09.30 uur tot 11.30 uur in Terneuzen.

Voor de 2^e schaakontmoeting die in Hulst plaatsvindt zijn we op zoek naar ouders die de kinderen naar Hulst willen brengen en/ of halen.

We vertrekken dan om 09.00u vanaf De Meerpaal.

Mocht u in de gelegenheid zijn om op vrijdag 16 maart 2018 te rijden dan horen we dit graag!

Overzicht huiswerk

groep 6 en 7:

maandag rekenen mee, woensdag rekenen inleveren.

woensdag taal mee, vrijdag taal inleveren.

maandag tot maandag , afwisselend maak of leerwerk voor geschiedenis of Aardrijkskunde.

groep 8:

maandag rekenen mee, woensdag rekenen inleveren.

dinsdag redactiesommen rekenen mee, donderdag redactiesommen rekenen inleveren.

woensdag taal mee, vrijdag taal inleveren.

Woensdag tot woensdag , afwisselend maak of leerwerk voor geschiedenis of Aardrijkskunde en voor leren-leren.

project huiswerk:

De huiswerkopdracht van het project "Milieu en Duurzaamheid " gaat over afval en dat afval niet altijd een nutteloze rest is. De kinderen hebben de uitleg over de werkwijze gehad in de klas.

Op vrijdag 3 november of maandag 6 november moeten de huiswerkopdracht ingeleverd worden.

Ze krijgen dan een mooie plek in de klas of in de school.

Hoe je gezinsoverleg leuk en leerzaam maakt

Doel: oefenen van waardevolle communicatieve- en probleemoplossende vaardigheden.

Achtergrondinformatie:

De meeste kinderen zullen niet zomaar vanzelf hun behoeften op een prettige manier verwoorden, met respect naar anderen luisteren, verschillen accepteren en problemen oplossen. Daar is oefening voor nodig.

Een structureel gezinsoverleg biedt een veilige prettige mogelijkheid om dit soort vaardigheden te oefenen.

Veel mensen vinden gezinsoverleg nogal gemaakt en geven na een paar moeizame pogingen op. Dat is jammer want met de juiste introductie en de focus op het leerproces kan het een heel waardevolle en ook leuke bouwsteen zijn.

Waarom stranden dan toch zo veel pogingen?

Deels omdat we kinderen te hoog inschatten en te weinig tijd nemen om te oefenen.

Als het overleg niet lekker loopt zien we het al snel als mislukt i.p.v. als kans om de nodige vaardigheden te oefenen.

Zo raakte ik zelf behoorlijk gefrustreerd als mijn dochter tijdens een overleg weer eens woedend van tafel stooft als het haar niet lukte om iets goed te verwoorden. Ik raakte geïrriteerd omdat ze in mijn ogen het overleg 'verpestte'. Je begrijpt dat ik niet echt uitkeek naar het volgende overleg. Nu kan ik een ontploffing zien als signaal dat oefenen broodnodig is; voor haar om zich te leren uiten, voor mij om geduldig te blijven, vertrouwen uit te stralen en echt contact te maken.

Door het overleg kort te houden en er bewust leuke, verbindende elementen in te stoppen kan het overleg een moment van de week worden waar iedereen naar uitkijkt.

Werkwijze:

Houd wekelijks een gezinsoverleg van niet meer dan 30 minuten.

Spreek af op welke tijd je het gezinsoverleg houdt en laat je niet afleiden door telefoon en andere stoorzenders.

Sla geen week over omdat je het te druk hebt. Als jij laat zien dat het gezinsoverleg belangrijk is zullen je kinderen hierin je voorbeeld volgen. Als het eenmaal een gewoonte is geworden zal iedereen er naar uitkijken.

Beslissingen tijdens het overleg worden met consensus genomen. Als er nog geen overeenstemming is laat het punt op de agenda staan en probeer het de volgende week opnieuw.

Straal vertrouwen uit dat je samen tot een oplossing kunt komen die respectvol is voor iedereen.

Tot er een goede oplossing is gevonden blijft de oude (niet prettige) gewoonte/regel gelden.

Als het eenmaal loopt ziet de agenda er als volgt uit:

1. Complimenten
2. Evaluatie van oplossingen van vorige week
3. Brainstormen voor oplossingen voor de agendapunten van deze week
4. Inplannen van de dingen die we als gezin samen willen doen, ook de 1-op-1-tijd
5. Afsluitend spelletje of andere leuke activiteit

Neem de tijd om de verschillende elementen eerst uit te leggen en te oefenen. Bouw stapsgewijs op en begin pas aan de volgende stap als jullie de voorgaande onder de knie hebben. De eerste overleggen zouden niet meer dan 5 minuten moeten duren.

Hieronder volgt een beschrijving van een stapsgewijze introductie.

Introductieweek 1: Agendapunten.

Introduceer de componenten van een gezinsoverleg.

1. Agendapunten
2. Complimenten
3. Brainstormen voor oplossingen
4. Planning "gezinstijd"
5. Afsluitend spelletje of andere leuke gezinsactiviteit

Laat je gezin weten dat je de verschillende componenten net zo lang zult oefenen als nodig is om ze onder de knie te krijgen.

De eerste week leg je uit wat agendapunten zijn.

Laat je kinderen weten dat ze, als iets niet lekker loopt of als ze ergens van balen, dit als agendapunt op de lijst mogen schrijven (jonge kinderen mogen een ouder iemand vragen het op de lijst te zetten)

Vraag of iemand iets weet om op de lijst te zetten. Als niemand iets kan verzinnen, vraag dan "wat dachten jullie van _____ (en noem zelf iets wat je is opgevallen gedurende de dag)

Laat hen weten waar de lijst met agendapunten hangt, bijvoorbeeld op de koelkast, en dat iedereen gedurende de week agendapunten mag toevoegen. Leg uit dat je de punten pas gaat leren oplossen nadat er uitleg is gegeven over brainstormen.

Laat je kinderen weten dat jullie het in het volgende overleg gaan hebben over complimenten en dat ze, als ze willen, alvast na kunnen denken over wat ze fijn vinden van ieder gezinslid.

Hang de lijst met agendapunten op de afgesproken plaats en sluit het overleg.

Als je gedurende de week strubbelingen merkt, zeg je: "Dit lijkt me een goed punt voor op de lijst met agendapunten". Of als je ziet dat kinderen ruzie maken kun je vragen "wil één van jullie dit misschien op de lijst met agendapunten zetten?"

Eis niet dat ze het ook echt opschrijven, kijk gewoon wat er gebeurt. Het doel is om ze bewust te maken van de lijst met agendapunten.

Als je zelf ergens last van hebt (bijvoorbeeld je kinderen eten met hun handen) kun je zeggen: "ik vind een probleem. Wil jij het op de agenda zetten of zal ik het doen?"

Introductieweek 2: Complimenten

Neem de lijst met agendapunten mee naar het gezinsoverleg en zeg iets in de trant van: "We hebben al heel wat punten op de agenda staan" (ook als je vnl. zelf hebt ingebracht). Ik ben benieuwd hoe we deze punten, later als we het over brainstormen hebben gehad, kunnen oplossen. Vanavond gaat het over "complimenten". "Wie weet wat ik bedoel met een compliment?"

Als je kinderen niet met de volgende punten komen, kun je uitleggen:

- Dank je wel zeggen voor iets wat iemand voor je heeft gedaan
- Erkennen wat iemand bereikt heeft/gelukt is.
- Waardering uitspreken voor iets wat je leuk vindt van een gezinslid

Ga het kringetje rond of geef een "talking stick" door en laat iedereen een 'dank je wel voor...., erkenning, of waardering uitspreken. Let erop dat iedereen tenminste één compliment ontvangt.

Als je merkt dat de kinderen (of jijzelf) het gek vinden om complimenten te geven of te krijgen, benoem dit. "voor wie voelt dit ongemakkelijk? ...we zijn dit niet gewend, na een paar keer zal dit gekke gevoel verdwijnen."

Als het niet goed lukt zeg je "Volgende week gaan we dit verder oefenen".

Als het goed gaat zeg je "Volgende week gaan we het hebben over brainstormen".

Geef aan dat je een lege "complimenten"pagina op de koelkast (of andere plek) hangt waar iedereen zijn complimenten gedurende de week op kan schrijven Wij hebben een brievenbus gemaakt waarin we de complimenten kunnen posten.

Let gedurende de week op de dingen die je "fijn" vindt. Maak je kinderen erop attent door iets te zeggen als "dit lijkt me een mooi compliment voor op onze complimentenlijst/brievenbus". Vraag vrijblijvend of ze het misschien op de lijst willen schrijven. Dwing niet. Ook hier gaat het vooral om bewustwording. Blijf ook alert op agendapunten.

Introductieweek 3: Brainstormen

Ga pas over op brainstormen als kinderen zelf agendapunten op de lijst zetten en complimenten geven en ontvangen.

Neem de lijst met agendapunten mee naar het volgende overleg. Geef nogmaals aan dat er al lekker veel punten op de lijst staan en je zin hebt om aan het brainstormen te beginnen. Begin met complimenten. Als het redelijk gaat ga je door naar de uitleg over brainstormen.

Brainstormen is: zo veel mogelijk ideeën bedenken over hoe iets kan worden opgelost. De ideeën mogen praktisch zijn, heel gek, of onmogelijk; dat maakt niet uit. Nadat we lol hebben gehad met brainstormen (zonder te discussiëren) kiezen we een oplossing die we allemaal bereid zijn een week uit te proberen.

Kies een punt van de agenda en oefen met brainstormen. Je kunt ook als eerste brainstorm oefening een lijst maken van activiteiten die je aan het eind van het gezinsoverleg samen kunt doen. Kom zelf met een paar belachelijke ideeën om de creativiteit los te maken.

Als iemand klaagt over een idee, help herinneren : "tijdens het brainstormen is ieder idee goed, als we klaar zijn met brainstormen kunnen we ze bespreken voordat we er één kiezen".

Soms werkt het goed om een timer te gebruiken en de gezinsleden uit te dagen om binnen 2 minuten zoveel mogelijk ideeën te noemen. Dit kan helpen om gericht te blijven op het genereren van ideeën in plaats van ze te bediscussiëren. Schrijf alle ideeën op.

Kies uit de overgebleven opties één uit die iedereen wil uitproberen.

Als er geen overeenstemming is, zeg dan "We zijn goed op weg om te leren brainstormen. We gaan volgende week verder om te kijken of we iets kunnen bedenken waar we het over eens zijn"

Vanaf brainstormweek: planning gezinstijd en afsluitend spelletje of andere activiteit

Vanaf het moment dat iedereen voldoende bijdraagt aan de agenda en de complimenten kun je tijd besteden aan het inplannen van gezinstijd en het afsluiten met een spelletje of andere leuke gezinsactiviteit.

Neem bewust tijd voor het inplannen van de dingen die je samen met elkaar wilt doen; ook de 1-op-1 tijd met ieder kind afzonderlijk.

Sluit het overleg af met iets waar jullie plezier aan beleven; bijvoorbeeld een spelletje doen, samen popcorn bakken...het maakt niet uit wat.

Valkuilen en tips:

Zie het gezinsoverleg als een oefenmoment om vaardigheden te leren en niet als het moment van de week waarop de strijdpunten moeten worden opgelost.

Het proces is belangrijker dan het resultaat.

In mijn gezin hebben we wel eens eindeloos gediscussieerd over een onderwerp omdat we het perse opgelost wilden hebben. We waren het allemaal spuugzat en zagen huizenhoog op tegen het volgende overleg. Dat werkt natuurlijk niet. Het is veel effectiever om korte afgebakende tijd te reserveren en daar niet overheen te gaan. Lukt het om wat voor reden dan ook niet? Stop en geef aan "volgende week proberen we het opnieuw"

Kinderen jonger dan 4 jaar zijn waarschijnlijk nog niet in staat om deel te nemen aan het overleg. Als het hen niet lukt om rustig te spelen zonder het overleg te verstoren, wacht dan met het overleg tot de jongere kinderen naar bed zijn.

Maak met elkaar een leuke map waarin je de oude lijsten met agendapunten, de complimenten en de gebrainstormde oplossingen bewaart. Dit is net zo leuk als een fotoboek om later doorheen te bladeren.

Bron: Marieke van Veen

Bron: blogs, boeken, trainingen van Jane Nelsen – Positive Discipline.

Deze nieuwsbrief is een regelmatige uitgave van het Leonardo-onderwijs Terneuzen

Leonardo-onderwijs Terneuzen valt onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van Onderwijsgroep Perspecto, Postbus 4, 4570 AA Axel.

Website: www.onderwijsgroeperspecto.nl